

Особливості Викладання Інформаційних Систем Студентам – Неспеціалістам в Галузі Інформаційних Технологій

Леонід Самофалов
кафедра Програмної Інженерії
Харківський національний університет
радіоелектроніки
Харків, Україна
leonid.samofalov@nure.ua

Features of Teaching Information Systems for Students – Non-Specialists in the Field of Information Technologies

Leonid Samofalov
Department of Software Engineering
Kharkiv National University
of Radio Electronics
Kharkiv, Ukraine
leonid.samofalov@nure.ua

Анотація—Обговорюються особливості викладання дисциплін з застосування інформаційних систем студентам неінформаційних спеціальностей.

Abstract— The peculiarities of teaching disciplines on the application of information systems to students of non-informational specialties are discussed.

Ключові слова—робота на комп'ютері; захист інформації; програмне забезпечення

Keywords—work on a computer; information protection; software

У навчальних планах юридичних, економічних і інших гуманітарних спеціальностей, як правило, вивчаються такі курси, як Інформатика, Інформатика й алгоритмізація, Інформаційні системи й технології, Діловодство за допомогою комп'ютерних технологій тощо. Економістам, як правило, ще викладають спеціалізовані бухгалтерські й

банківські комп'ютерні системи, комп'ютерні технології інтелектуального аналізу тощо. При цьому викладачі, складаючи робочі плани навчання студентів гуманітарних спеціальностей, не враховують те, що вже була шкільна інформатика, де вивчалися текстові редактори, електронні таблиці, і безліч інших прикладних програм.

Це приводить до того, що частина студентів ігнорує курси з інформаційних технологій, у яких викладачі починають викладати найпростіше програмне забезпечення, як таке, яке вони «... і самі знають», що приводить потім до пропусків дійсно важливих розділів курсів по ІТ-технологіях. При цьому деякі педагоги посилаються на те, що деякі студенти не знайомі із цим ПО.

Однак у навчання, настроювання на відстаючих ніколи не приносило позитивних результатів.

Не хотілося б давати лекторам рекомендацій, які розділи курсів більш важливі для даної конкретної

спеціальності. Але хотілося б звернути увагу на речі, які багато хто вважає елементарними, але незнання яких приводить до неприємних наслідків.

У всіх курсах з ІТ- технологій потрібно нагадувати студентам про правила безпечної роботи на комп'ютері. Мало хто з них інформований про небезпеки для здоров'я, джерелом яких може бути робота за комп'ютером. На жаль, сестра доповідача після 10 років роботи САД-інженером у будівельній фірмі одержала інвалідність через хворобу кисті руки, що управляла маніпулятором «миша». Усі бояться міфічного випромінювання, але ніхто не думає про очні хвороби, джерелом яких є екран.

Практично 99% користувачів комп'ютера не володіють сліпим методом друку, що заощаджує 70% часу та вимагається для введення інформації за допомогою клавіатури.

Практично ніхто, крім студентів юридичних спеціальностей, не знає законодавства в галузі електронного документообігу [1,2], а також питань, пов'язаних зі злочинами в цій сфері, включаючи карну й громадянську відповідальність [3] за порушення роботи автоматизованих систем, порушення банківської таємниці, таємниці листування, поширення неліцензійних цифрових продуктів тощо.

Як захистити інформацію? Ці питання також студентам здаються примітивними. А справді, мало хто з них має уявлення про системний підхід до захисту інформації, їм здається, що паролі й криптографія - це верх захищеності інформації. Багато хто з «знавців» навіть не замислюються про захист інформації від технічних збоїв, а також форс-мажорних обставин (пожежі, прорив систем опалення, водопостачання тощо).

Дуже примітивні уявлення у багатьох студентів про зловливі програми - віруси, трояни, черв'яки. Не дивно, що деякі з них можуть побоюватися вірусу, що вистрибує на них з екрана комп'ютера, але зовсім не розуміють важливості своєчасного відновлення антивірусної бази даних.

На заняттях доводиться доводити, що тільки ліцензійне антивірусне програмне забезпечення може забезпечувати правильне й своєчасне відновлення бази даних. Тільки ліцензійна операційна система дозволяє вчасно оновлювати убудовані в неї брандмауери тощо.

Що стосується прикладного програмного забезпечення, необхідного в їхній професійній діяльності, те отут також потрібно бути обережним. Безглуздо давати глибокі знання, уміння й навички роботи з АРМ-ми, які застарівають швидше, ніж студенти встигають закінчити навчальний заклад.

Важливіше навчити студентів швидкому освоєнню нових програмних застосувань, що дасть їм можливість уміло адаптуватися до умов сучасного ринку праці, що швидко змінюється.

На закінчення хотілося б сказати - викладання сучасних ІТ- технологій для студентів будь-яких спеціальностей - досить складне завдання.

По-перше, дуже складно вичленувати найважливіше й необхідне для включення в лекційний курс.

По-друге, самі ІТ- технології так швидко змінюються, що постійно потрібно відповідним чином змінювати матеріал, що подається студентам.

І, по-третє, потрібно не забувати про питання, які не залежать від програмного забезпечення й «заліза» комп'ютера, а є незмінними - безпека, захист, системний підхід.

ЛІТЕРАТУРА REFERENCES

- [1] Закон України про електронні документи та електронний документообіг [Електронний ресурс] URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (Дата звернення 31-05-18 р.)
- [2] Закон України про електронний цифровий підпис [Електронний ресурс] URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (Дата звернення 31-05-18 р.)
- [3] Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку [Електронний ресурс] URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/013/373.php> (Дата звернення 31-05-18 р.)

